

تحلیل و بررسی بازار متانول

(آوریل ۲۰۲۱)

فهرست

- ۱- وضعیت تراز عرضه و تقاضای متانول در جهان تا سال ۲۰۲۵ ۳
- ۲- رشد اقتصادی جهان و قیمت متانول در سال ۲۰۲۱ ۶
- ۳- پیش‌بینی قیمت متانول در کوتاه‌مدت و بلندمدت ۷
- ۴- تحلیل بازار متانول در ماه آوریل ۲۰۲۱ ۸
- ۵- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۱۱

۱- وضعیت تراز عرضه و تقاضای متانول در جهان تا سال ۲۰۲۵

آرگوس در گزارش مارس ۲۰۲۱ خود، وضعیت افزایش ظرفیت عرضه متانول و افزایش تقاضای متانول را تا سال ۲۰۲۵ پیش‌بینی نموده است.

جدول (۱): مقایسه افزایش عرضه و رشد تقاضای طی سالهای ۲۰۱۶-۲۰۲۵ (هزارتن)

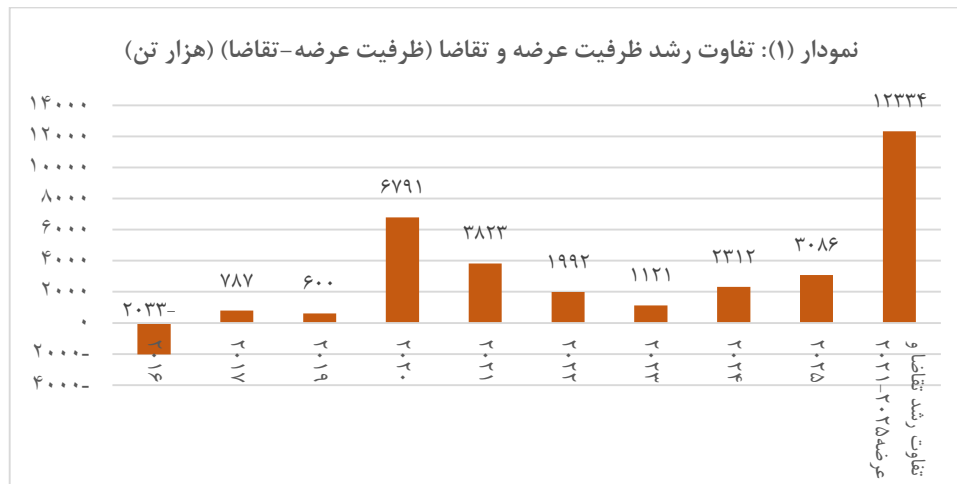
منطقه/کشور	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲	۲۰۲۳	۲۰۲۴	۲۰۲۵	مجموع افزایش تقاضا و تولید تا ۲۰۲۵
آمریکای شمالی	۲۰۵۵	۴۰	۸۵۰	۱۱۸۰	۱۰۰	۱۱۳۰	۷۵۰	۱۱۵	۱۱۰۰	۱۹۰۰	۴۹۹۵
روسیه/CIS	۱۶۰	۱۰۰	۳۱۰	۴۸۰	۱۵۰	۲۷۰	۱۵۰	۱۵۵۰	۱۲۰۰	۲۶۵۰	۵۸۲۰
خاورمیانه	---	۶۰	۵۰۰	۲۶۰۰	۱۷۷۵	۲۲۲۵	۱۹۰۰	۱۸۰۰	۱۷۰۰	---	۷۶۲۵
چین	۱۹۹۰	۱۵۰۰	۳۴۲۵	۳۳۷۵	۱۸۶۵	۳۶۲۰	۳۵۵۵	۶۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۹۷۷۵
کل تولید جهان	۳۷۱۰	۱۶۷۰	۵۳۳۵	۸۲۲۵	۳۹۹۰	۷۷۵۵	۶۷۴۵	۴۰۶۵	۵۰۰۰	۵۵۵۰	۲۹۱۱۵
رشد تقاضای جهان	۵۷۴۳	۸۸۳	۴۵۲۸	۷۶۲۵	(۲۸۰۱)	۳۹۳۲	۴۷۵۳	۲۹۴۴	۲۶۸۸	۲۴۶۴	۱۶۷۸۱

منبع: آرگوس، مارس ۲۰۲۱

مجموع افزایش تولید متانول تا سال ۲۰۲۵ بیش از ۲۹ میلیون تن و مجموع افزایش تقاضای آن کمتر

از ۱۷ میلیون تن پیش‌بینی میشود.

در نمودار زیر تفاوت رشد تقاضا و عرضه طی سالهای ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۵ به تصویر کشیده شده است:

همانطور که در نمودار فوق روشن است صرفاً در سال ۲۰۱۶ رشد تقاضا حدود دو میلیون تن بیش از رشد ظرفیت عرضه بوده است. در سالهای ۲۰۱۷ و ۲۰۱۹ رشد ظرفیت عرضه اندکی بیشتر از رشد تقاضا بوده است اما طی سالهای ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۵ رشد ظرفیت عرضه بین ۶/۷ میلیون تن تا ۱,۱ میلیون تن در سال بیش از تقاضا هست. در مجموع طی سالهای ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۵ ظرفیت عرضه ۱۲ میلیون تن بیش از تقاضا رشد خواهد کرد.

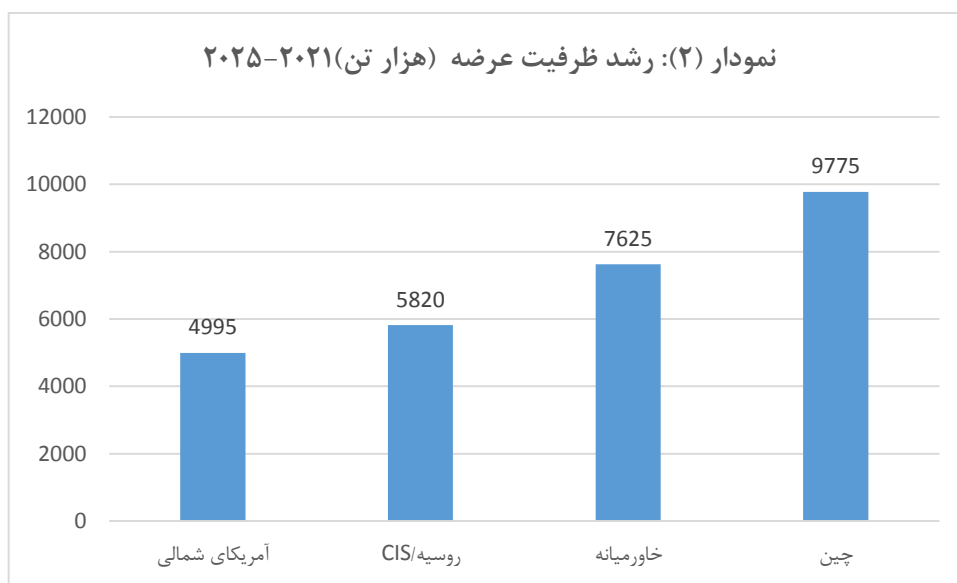
مهمترین پیامد مزاد عرضه در بازار متانول، قرار گرفتن میانگین قیمت متانول در حدود هزینه تولید متانول در چین (بعنوان بزرگترین تولیدکننده) میباشد. البته افزایش قیمتهای مقطعی در بازار بدلیل شوکهای طرف عرضه از قبیل سرمای اخیر در آمریکا و کاهش خوراک گاز واحدهای متانولی در زمستان، حتما رخ خواهد داد و شرکتهای ایرانی میتوانند با توسعه ظرفیت مخازن خود و پذیرفتن ریسک قراردادهای spot از آن استفاده نمایند.

چین همچنان بیشترین رشد ظرفیت عرضه را طی ۵ سال آتی خواهد داشت. سیاست قطعی چین در حوزه انرژی مدیریت و کاهش وابستگی به خارج از کشور است. هر چند همچنان واردات متانول این کشور رشد خواهد داشت. واردات چین از ۱۱,۲ میلیون تن در سال ۲۰۲۰ به ۱۴ میلیون تن در سال ۲۰۲۵ و ۲۰ میلیون تن در سال ۲۰۳۰ افزایش خواهد یافت (CEH 2021).

در گزارش آرگوس، برای خاورمیانه (ایران) افزایش ظرفیت حدود ۷,۷ میلیون تنی پیشبینی شده

است. هر چند حسب پروژههای موجود در کشور، افزایش حدود ۱۳ میلیون تنی تا سال ۲۰۲۵ برای کشور

متصور است (شرکت ملی صنایع پتروشیمی، ۱۳۹۹). بیشترین افزایش عرضه متانول در جهان تا سال ۲۰۲۵ مربوط به خاورمیانه و ایران خواهد بود. ایران طی یک دهه آتی همچنان بزرگترین صادرکننده متانول جهان باقی خواهد ماند.^۱ این نکته حاکی از این است که مجموع مازاد رشد ظرفیت عرضه جهان بیش از ۱۲ میلیون تن و حتی بیش از ۱۷ میلیون تن طی سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۵ خواهد بود. روسیه/CIS و آمریکای شمالی در رتبه‌های بعدی افزایش ظرفیت تولید هستند.

منبع: آرگوس مارس ۲۰۲۱

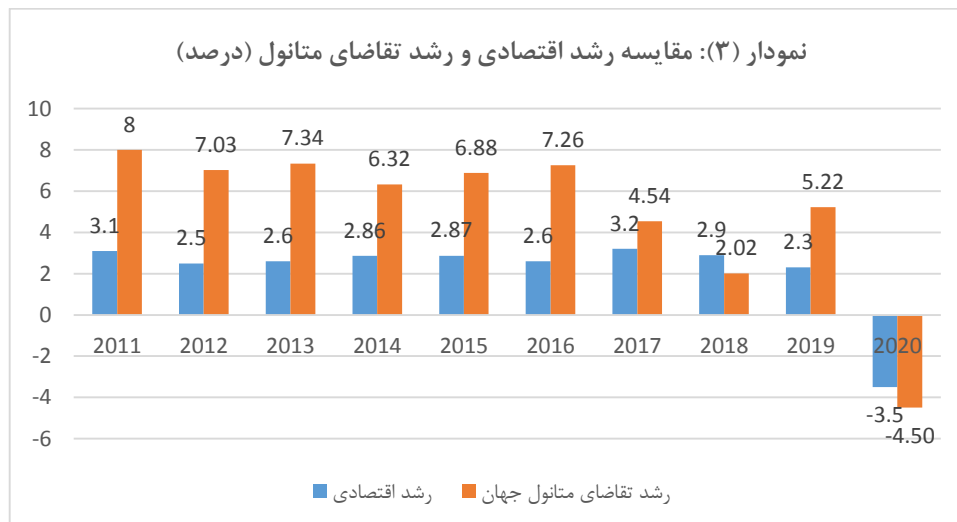
رشد ظرفیت روسیه/CIS بیش از آمریکای شمالی می‌باشد. لذا یکی از رقبای جدی ایران در بازار شمال شرق آسیا خواهد بود. منطقه اوراسیا طی دوره ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ صرفاً ۱/۲ میلیون تن بر ظرفیت خود افزوده است در حالیکه پیش‌بینی می‌شود طی ۵ سال آتی حدود ۵/۸ میلیون تن بر ظرفیت عرضه خود بیافزاید. این افزایش ۵ برابری حاکی از افزوده شدن رقیب جدی به بازار متانول است.

^۱ با این وجود هیچ نقشی در قیمتگذاری متانول در بازارهای بین‌المللی و منطقه‌ای ندارد

۲- رشد اقتصادی جهان و قیمت متانول در سال ۲۰۲۱

بر اساس گزارش نشریه IHS مارس ۲۰۲۱ تقاضای متانول جهان در سال ۲۰۲۰ حدود ۴/۵ درصد کاهش یافت و به حدود ۸۰ میلیون تن رسید (به استثناء واحدهای CTO). کاربردهای سوختی متانول و فرمالدئید بیشترین کاهش را تجربه کردند زیرا که دو بخش حمل و نقل و ساختمان دچار رکود شدیدی در همه گیری کرونا شد.

بر اساس گزارش آخرین گزارش IMF در ژانویه ۲۰۲۱، رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۰ حدود ۳/۵- درصد برآورد گردیده است. این گزارش، رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۱ را حدود ۶ درصد برآورد میکند. میانگین رشد اقتصادی جهان طی دوره ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰ برابر ۲/۵ درصد بوده است که پیش بینی میگردد طی دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۵ به بیش از ۵ درصد افزایش یابد.

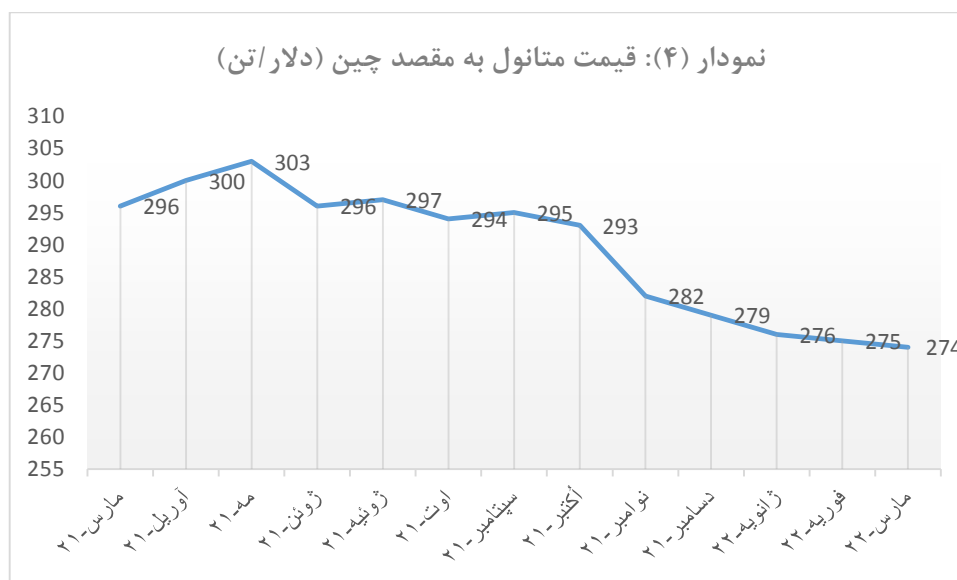
منبع: IMF ۲۰۲۱ و IHS ۲۰۲۱

سابقه تاریخی رابطه رشد اقتصادی و رشد تقاضای متانول حاکی از همبستگی ۸۶ درصدی این دو روند از یکسو و پیشی گرفتن رشد تقاضای متانول در جهان از رشد اقتصادی میباشد. بر اساس محاسبات اقتصادسنجی، به ازای هر یک واحد رشد اقتصادی، ۱٫۵ واحد رشد در تقاضای متانول پیش بینی میشود. بر این اساس انتظار رشد بیش از ۸ درصدی در تقاضای متانول در سال ۲۰۲۱ دور از انتظار نیست. در اینصورت تقاضا حدود ۶٫۵ میلیون تن در سال ۲۰۲۱ رشد خواهد کرد و لذا مازاد ظرفیت در سال ۲۰۲۱

که در گزارش مارس آرگوس بدان اشاره شد تا حدود زیادی مرتفع خواهد شد و میانگین قیمت متانول در سطوح بالاتری (از حداقل قیمت) قرار خواهد گرفت.

۳- پیش‌بینی قیمت متانول در کوتاه‌مدت و بلندمدت

آرگوس در گزارش چشم‌انداز بازار متانول در ۲۹ مارس ۲۰۲۱، مجدداً پیش‌بینی قیمت متانول خود را برای یکسال آتی برای مناطق مختلف افزایش داده است. این افزایش برای منطقه آسیا اقیانوسیه بین ۴ تا ۱۷ درصد می‌باشد. شرایط نابسامان عرضه در فصل اول سال ۲۰۲۱ و بهبود شرایط اقتصادی در سطح جهان و منطقه از جمله دلایل بازنگری در پیش‌بینی قیمت متانول توسط آرگوس بیان شده است.

منبع: چشم‌انداز کوتاه مدت آرگوس ۲۹ مارس ۲۰۲۱

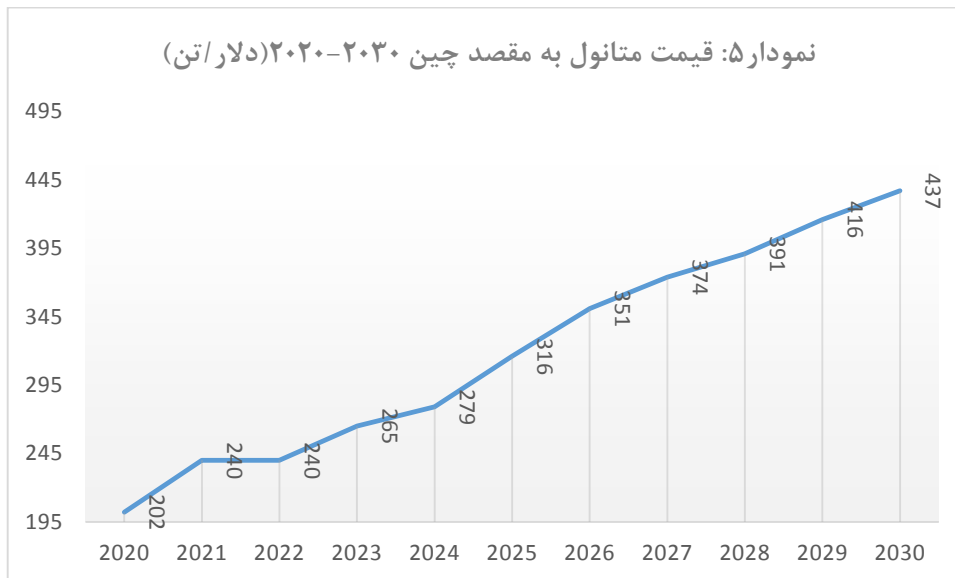
بر این اساس میانگین قیمت CFR چین در سال ۲۰۲۱ حدود ۲۹۰ دلار/تن خواهد بود که از میانگین قیمت

پیش‌بینی شده در بودجه شرکتهای متانولی کشور حدود ۲۵ درصد بالاتر است. بصورت کلی پیش‌بینی میشود

در نیمه دوم سال ۲۰۲۱ قیمت روند کاهشی داشته باشد.

در گزارش IHS در دسامبر ۲۰۲۰ قیمت متانول به مقصد چین تا سال ۲۰۳۰ پیش‌بینی شده است.

پیش‌بینی بلندمدت قیمت متانول به شرح زیر است:

منبع: IHS Dec 2020

بر اساس پیش‌بینی IHS میانگین قیمت متانول در سال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ حدود ۲۴۰ دلار/تن خواهد

بود^۲ و تا سال ۲۰۳۰ به ۴۳۷ دلار/تن خواهد رسید. میانگین قیمت متانول طی دهه جاری حدود ۳۱۵

دلار/تن پیش‌بینی می‌گردد که برای طرح‌های موجود و آتی رقم قابل قبولی می‌باشد. البته این نشریه نیز

همانند آرگوس واحدهای جدید ایران را بدرستی لحاظ نمی‌کند و لذا در پیش‌بینی طرف عرضه متانول

ایراداتی بدان وارد است.

۴- تحلیل بازار متانول در ماه آوریل ۲۰۲۱

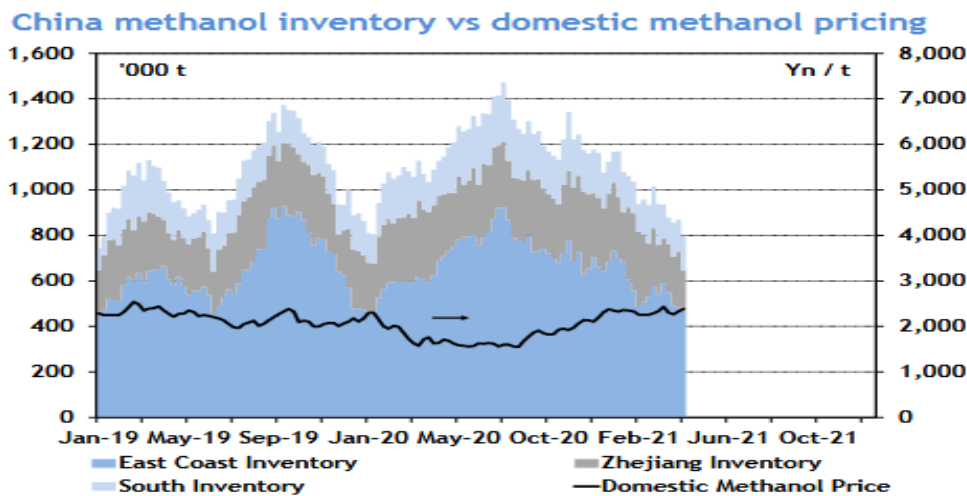
قیمت متانول در هفته‌های اخیر همچنان در حدود ۳۰۰ دلار/تن در حال نوسان است. این هفته قیمت

در چین اندکی افزایش داشت اما در سایر مقاصد ثابت و حتی کاهشی بود. در چین کاهش موجودی

مخازن و تداوم مشکلات عرضه موجب شد در این هفته قیمت اندکی تقویت شود.

^۲ با میانگین قیمت آرگوس حدود ۵۰ دلار/تن تفاوت دارد.

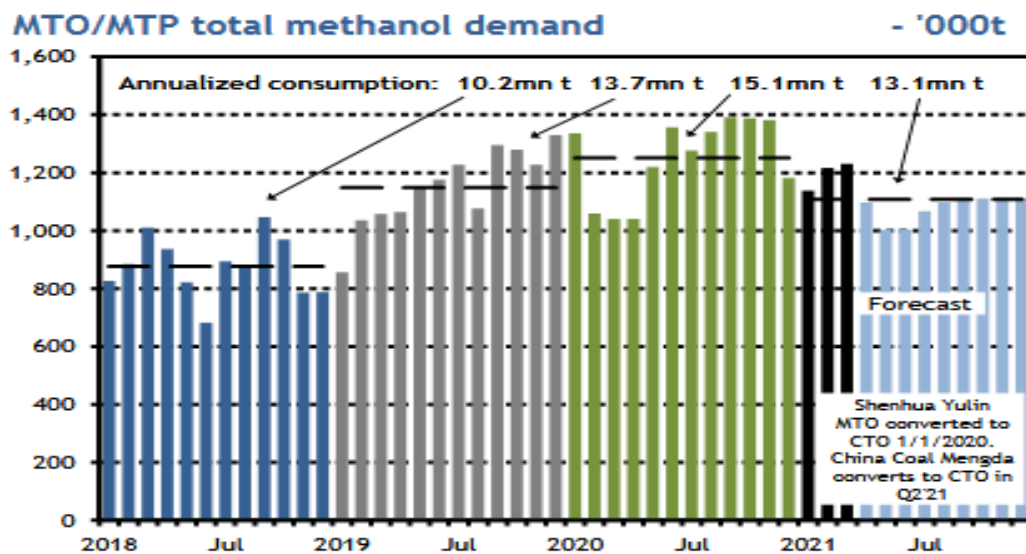
نمودار ۶: موجودی مخازن متانول چین (هزار تن)

مجموع موجودی مخازن متانول چین در هفته اخیر به ۷۴۷ هزار تن رسید که کمترین مقدار آن از ژانویه ۲۰۱۹ می باشد. بر این اساس بازار آتیهای متانول چین (ZCE) در پایان هفته گذشته تقویت شد.

در طرف عرضه خروج دو واحد با ظرفیت حدود ۲,۵ میلیون تن در سال در ترینیداد وتوباگو از رخدادهای مهم بازار است. این مهم بدلیل عدم تمدید قرارداد خرید گاز شرکت Proman حاصل شد. یک واحد با ظرفیت ۴۵۰ هزار تن در سال نیز متعلق به همین شرکت از سال ۲۰۱۶ متوقف است. متانکس نیز واحد تیتان (Titan) خود با ظرفیت ۸۵۰ هزار تن در سال را در ماه آوریل بدلیل عدم نتیجه بخشی مذاکرات گاز با شرکت ملی گاز ترینیداد (NGC) متوقف خواهد کرد. بنظر میرسد شرایط عرضه متانول در حوزه آتلانتیک و حتی پاسیفیک از این ناحیه به محدودیت مواجه شود. کشور ترینیداد در سال ۲۰۱۹ حدود ۱۱ درصد متانول وارداتی چین را تامین کرده است. زمان حل مسأله قرارداد خوراک گاز در ترینیداد هنوز روشن نیست. تولید گاز این کشور از ۱۲۵ میلیون مترمکعب در روز در سال ۲۰۱۳ به بطور میانگین ۹۰ میلیون مترمکعب در سال ۲۰۲۱ کاهش یافته است علاوه بر اینکه هزینه تولید گاز با افزایش عمر میادین گاز ترینیداد افزایش یافته است. علاوه بر اینکه واحدهای آمریکا در خلیج مکزیک نیز هنوز بصورت کامل وارد مدار نگردیده است.

در طرف تقاضا تغییر چندانی رخ نداده است. مهمترین موضوع کاهش تقاضای واحدهای MTO چین بدلیل بهره‌برداری از دو واحد متانول در بالادست خود میباشد. این موضوع تقاضای متانول واحدهای MTO چین را در سال ۲۰۲۱ حدود ۲ میلیون تن کاهش خواهد داد. هر چند در ماه آوریل راه‌اندازی مجدد دو واحد MTP و MTO امکان افزایش تقاضا در این ماه را افزایش داده است.

کاهش تقاضای متانول واحدهای MTO از ۱۵/۱ میلیون تن در سال ۲۰۲۰ به ۱۳/۱ میلیون تن در سال ۲۰۲۱ رخ خواهد داد. بطور کلی رشد تقاضای متانول واحدهای MTO طی پنج سال آتی در چین کاهش خواهد یافت و بجز یک واحد جدید در سال ۲۰۲۱، واحد دیگری در دست اقدام نیست. بعبارت دیگر، واحدهای MTO موتور رشد تقاضای متانول در دهه جاری نخواهد بود.

تقاضای اسیداستیک در چین و سایر کشورهای جنوب و شمال شرق آسیا بسیار مطلوب است. دلیل اصلی آن، تقاضای مناسب در بخش پایین‌دستی اسیداستیک است. در طرف عرضه اسیداستیک، شرایط در این هفته مجدداً دچار مشکل شد و دو واحد با مجموع ظرفیت ۹۰۰ هزار تن در سال از مدار تولید خارج گردیدند. این موضوع موجب شد قیمت داخلی چین حدود ۱۶ درصد افزایش و قیمت صادراتی آن از ۸۰۰ دلار/تن به ۹۰۰ دلار/تن افزایش یابد. شرایط نامساعد عرضه اسیداستیک حاکی از تداوم قیمتهای بالای این محصول است.

۵- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

از جهت ابعاد کلان و بلندمدت بازار نکات زیر حائز اهمیت است:

- مازاد عرضه متانول در سالهای پیشرو بویژه تا سال ۲۰۲۵ تشدید میشود. این مازاد ناشی از افزایش ایران، آمریکا و منطقه روسیه/آسیای مرکزی میباشد.
 - کشورهای روسیه و آسیای مرکزی بعنوان یکی از رقبای جدی ایران، طی ۵ سال آتی رشد بسیار قابل توجهی خواهند داشت. بر اساس گزارش آرگوس رشد عرضه این کشورها بیش از آمریکای شمالی خواهد بود.
 - رشد اقتصادی جهان در ۵ سال آتی حدود دو برابر ۵ سال منتهی به سال ۲۰۲۰ خواهد بود. این بدان مفهوم است تقاضای محصولات سنتی متانول از قبیل فرمالدئید و اسیداستیک و ... رشد بهتری خواهند داشت. هر چند مصارف بخشهای سوختی و MTO رشد کمتری را تجربه میکنند.
- در خصوص ابعاد کوتاه‌مدت بازار موارد زیر حائز اهمیت است:
- بازار در طرف عرضه هر چند با بهبودهایی از سمت ایران و آمریکا مواجه است اما هنوز وضعیت تولید متانول داخل چین چندان روشن نیست بنظر میرسد تولید چین نیز بهبود یابد. مهمترین رخداد بخش عرضه، توقف تولید دو واحد در ترینیداد بود که روشن نیست چه زمانی و با چه ظرفیتی مجدداً به مدار تولید برگردند. کاهش تولید گاز در ترینیداد از چالشهای جدی این کشور در سال ۲۰۲۱ خواهد بود.
 - طرف تقاضا تغییر چندانی نسبت به ماه پیش ندارد و تقاضای محصولات در شرایط نرمال است هر چند در هند بدلیل تشدید شیوع بیماری تا حدودی تقاضا متاثر شده است اما در سایر مناطق بویژه چین تقاضای متانول مطلوب است.

منابع

۱. SCI Methanol Market Weekly Reports
۲. CEH (2021), Methanol Market Analysis
۳. Argus Methanol (2021-04-09)
۴. ICIS, Methanol Asia-Pacific, 2021-04-09
۵. <https://www.bnamerica.com/en/news/trinidad-forecasts-challenging-year-for-gas-output>
۶. <https://www.bnamerica.com/en/news/deep-concern-after-trinidad-gas-contract-renewal-falls-through>
۷. https://trendeconomy.com/data/h2?reporter=China&trade_flow=Import&commodity=290511&partner=TrinidadAndTobago
۸. https://www.barchart.com/futures/quotes/WR*1